

*Кючкова В.В.,
аспірант
Спеціальнвчть 101 «Екологія»
Науковий керівник: Тихомирова Т.С.
к.б.н., доц., доцент кафедри хімічної техніки та промислової екології,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
valeriia.kriuchkova@mit.khpi.edu.ua*

БОРОТЬБА З ВІДХОДАМИ ТЕКСТИЛЬНИХ ВИРОБНИЦТВ У СТИЛІ UP CYCLING

Текстильна промисловість є однією з важливіших галузей народного господарства, як в Україні так і в цілому світі. Дана галузь забезпечує населення життєво необхідною продукцією. Обсяги виробництва текстильної продукції перебільшують обсяги виробництва продукції більшості галузей народного господарства. [1].

Текстильне виробництво представляє собою складний багатостадійний процес який починається з вирощування волокна, яке проходить процес опорядження результатом якого є готові тканини та текстильні матеріали. Опорядження текстильної сировини включає різні фізичні і хімічні процеси, тому від нього залежить серйозність та тяжкість впливу на навколишнє середовище та здоров'я людини. Характерною особливістю процесу виробництва текстильних матеріалів є споживання великих обсягів води та використання різноманітних хімічних речовин. Алгоритм виготовлення матеріалу складається з процесів хімічної обробки, для яких необхідна вода, хімічні речовини та електроенергія. Таким чином слід сказати, що виробництво будь-якого текстильного предмету супроводжується утворенням значної кількості відходів.

Склад відходів є наслідком специфіки технологічного процесу виробництва того чи іншого матеріалу. До пелеліку відходів виробництва входять: волокна (натуральні, синтетичні, хімічні); нитки та залишки тканин (як бкак або залишки виробництва); відходи споживання у вигляді побутових текстильних виробів (відходи споживання). Відходи споживання текстильної промисловості представляють собою одяг, який пройшов цикл життя і зрештою потрапляє на полігони твердих побутових відходів (ТПВ). Відтак, речі, що вийшли з ужитку, становлять до 10 % від загальної кількості всіх ТПВ. Така статистика говорить про необхідність утилізації текстильних відходів.

Утилізація відходів текстильної галузі обуводлена, перш за все, двома факторами: екологічним (знижується навантаження на біосферу планети) та економічним (використання вторсировини дозволяє знизити витрати на виробництво продукції, відповідно, знижується і її вартість) [2].

Останнім часом дизайнери та цілі корпорації з індустрії дедалі частіше звертають свою увагу на питання sustainable fashion ("стала мода"). Ідея останньої зосереджується у наступних напрямках: дбайливе використання природних та людських ресурсів (reducing), повторне використання готових речей (reusing та upcycling), а також переробка відходів і речей для виготовлення нових (recycling) [1].

Upcycling — це вторинне використання і творче перевтілення відходів (речей, предметів побуту та товарів масового вжитку) у витвори мистецтва, побутові вироби, одяг, аксесуари тощо. На відміну від процесу переробки відходів у вторинну сировину не потрібно значних додаткових виробничих витрат. Важливим є те, що в результаті отримана таким шляхом річ перевершує своїми якостями вихідний матеріал.

Слід розглянути екологічну течію апсайклінгу, як творчий процес, що може бути певного роду психологічною терапією. Оскільки процес створення будь-якої речі своїми руками знімає стрес, позбавляє від негативних емоцій, розвиває моторику рук та мозкову активність. Результат такої роботи здатний підвищити самооцінку.

Таким чином слід зазначити, що одним з найбільш простих та доступних до сприйняття методів боротьби з надмірною кількістю відходів и текстильної промисловості є саме апсайклінг. Такий вид діяльності може довести до споживачів ідею раціонального ставлення до процесу придбання нових речей, дбайливого ставлення до вже існуючих предметів гардеробу та вміння його екологічно переробляти, тим самим зменшуючи утворення текстильних відходів. Це, в свою чергу, є важливими факторами, які подовжують терміни використання текстильних виробів, зменшують екологічне навантаження на довкілля та здоров'я людей.

Список використаних джерел

1. Орієнтири розвитку модної індустрії в умовах екологічного боргу Землі // вебсай18000.ua: [Електронный ресурс]. URL: <https://18000.com.ua/strichka-novin/oriyentiri-rozvitku-modnoyi-industriyi-v-umovax-ekologichnogo-borgu-zemli/>
2. Ecological innovation : monograph; edited by Olga Paraska, Norbert Radek, Mirosław Bonek. Poland, 2015. 311 p. ISBN 978-83- 62150-15-1.